

FARSKÝ LIST

2013

ročník VIII.

06.01.2013 Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Kríža, Prešov-Sekčov

Uvodník

Začína nový rok 2013. Azda už teraz vieme, čo nás v ňom čaká – svadba v rodine, prvé sväté prijímanie, maturita, prijímacie skúšky na vysokú školu, odchod do dôchodku či päťdesiatka alebo iné pekné životné jubileum. Nový rok nám však môže priniesť i veci, ktoré sa nedajú plánovať, veci, s ktorými neradi počítame – úraz, vážnu chorobu, škodu na majetku, neúspech v práci alebo v škole, smrť... Nevieme ani to, koľko času nám zostáva do konca nášho života... Či je to ešte niekoľko rokov, zopár mesiacov alebo hodín... Čas je veľká neznáma a zároveň veľký Boží dar. Pristúpiť k času zodpovedne – to znamená získať životnú múdrosť a zrelosť: „Múdre srdce pozná čas a správny spôsob.“ (Kaz 8, 5), alebo ako hovorí modlitba žalmistu: „A tak nás nauč rátať naše dni, aby sme našli múdrosť srdca.“ (Ž 90, 12).

Dobré je všimnúť si aj Ježišove slová o čase, ktoré vypovedal na začiatku svojej kazateľskej činnosti: „Čas sa vyplnil.“ Sú to prvé Spasiteľove slová v evanjeliu podľa Marka.

Čo to znamená? Stojíme na prahu nového roka 2013. Náš čas teda počítame podľa kalendára, podľa hodínok... Čas sa vyplnil... Vari už nepotrebujeme ani kalendár, ani hodinky? Čo tým Ježiš vlastne myslí? V gréčtine, v ktorej je napísaný Nový zákon, sa pre slovo „čas“ používajú dve rôzne slová s rôznym významom: „čas“ ako „chronos“ a „čas“ ako „kairos“. Ježiš nás učí všímať si viac „kairos“, teda nie obyčajný, historický, konkrétny čas „chronos“. Ten je merateľný kalendárom a hodinami... „Kairos“ znamená najvhodnejší či rozhodujúci čas, najlepšiu chvíľu – čas, ktorý nám dáva Boh, aby sme sa pre neho rozhodli, aby sme sa k nemu obrátili celým srdcom, aby sme sa s ním spojili v láske... Viac si preto všímajme čas, ktorý nám ponúka Boh na spásu.

V každom živote totiž existujú rozhodujúce chvíle, keď sa musíme správne rozhodnúť. Nie všetky momenty v našom živote ale majú tú istú váhu a dôležitosť – spomenúť tu možno voľbu budúceho povolania alebo rozhodnutie prijať či neprijať ponúkanú prácu. Keď však niekto premešká čas „kairos“, môže už len ľutovať, pretože stratená šanca sa nikdy nevráti späť. Začiatok nového roka 2013 nás tak pozýva k väčšej bdelosti, k múdrosti a obozretnosti, aby sme dobre využili svoj čas a neprepásli chvíle milosti, keď bude Boh blízko nás, keď nám bude hovoriť svoje slová, keď sa nás bude pýtať a čakať na našu odpoveď... Dnes sa rozhodujeme o svojom zajtrajšku, o svojej budúcnosti, o svojej spásе... Čas je teda naozaj vzácny... Učme sa ho preto dobre využívať. Správne využívať čas znamená rásť ako osoby, stávať sa osobnosťami a žiť plnohodnotný život.

Nech Vám dobrý Boh pomáha rásť celých 365 dní v novom roku.

o. Rastislav (farár)

Liturgické okienko: Ikona Kristovho krstu

Výjav zobrazuje presný okamih krstu. Ján sa skláňa k Ježišovi a vkladá naň ruku. Jánovo gesto vyjadruje všetko, čo sa odohralo pred chvíľkou. Naplnil ho strach, keď spoznal Ježiša. "Ja potrebujem krst od teba" (Mt 3,13). Stvorenie sa ocitlo oproti "jedinému bezhriешnému", oproti tomu, "ktorý sníma hriech sveta." (Jn 1,29). Ján, aby pripravil ľudí na príchod Mesiáša, prevzal obrad očisťovania. Zástupy, ktoré

prichádzali k Jordánu, chápali tento obrad ako "krst pokánia na odpustenie hriechov" (Lk 3,3). Ján im vysvetlil, že toto gesto si vyžaduje obrátenie srdca, život v spravodlivosti (Lk 3,10-14) a zanechanie pýchy a privilégií (Lk 3,8). Zástupom pohrozil Božím súdom: "Kto vám ukázal, ako uniknúť nastávajúcemu hnevu?... Sekera je už priložená na korene stromov. A každý strom, ktorý neprináša dobré ovocie, vytnú a hodia do ohňa." (Lk 3,7). Keď sa však tento prorok ocitol pred Mesiášom, pochopil nehodnosť človeka. Ježiš mu odpovedal: "Len to nechaj, lebo sa patrí, aby sme splnili všetko, čo je spravodlivé" (Mt 3,15). Ján sa teda podvolil Mesiášovmu príkazu a vykonal obrad krstu. Ikona znázorňuje, ako vo veľkom rozrušení naplňa tento príkaz. Skláňa sa k zemi, aby vyjadril úplnú podriadenosť služobníka. Ľavú ruku dvíha k nebesiam, akoby chcel dosvedčiť tento úkon a druhá ruka je vystretá, akoby sa neodvážoval dotknúť sa lavy Božieho Syna. Oproti Jánovi stojí nahý Kristus vo vodách: zriekol sa svojej božskej dôstojnosti, aby sa stal bratom tých, čo prosia o odpustenie hriechov. Podrobil sa krstu pokánia pre vzkriesenie a prijal každý ľudský hriech, a tak sa podrobil Zákonu. Svoje účinkovanie na verejnosti začína touto podriadenosťou, ktorá našla svoje dovŕšenie v položení vlastného života na kríži "pre našu spásu a pre všetkých ľudí". Smrťou Božieho Syna, ktorej predobrazom je ponorenie sa do prúdov Jordánu, tak dostáva krst svoj plný význam. Stáva sa sviatosťou.

Zjavenie Svätej Trojice - Uprostred kompozície na zvislej línii zostupujú lúče svetla ku Kristovi, ktorý stojí vo vodách. Vychádzajú z pologule ako tri koncentrické kruhy v modro-zelenom odtieni, symbole božstva v troch osobách. V tejto pologule sa často zobrazuje žehnajúca ruka Otca: "Toto je môj milovaný Syn..." Vo svätožiari sa nachádza Duch, žiarivá holubica, ktorú Ján videl, zosobnené puto lásky medzi Otcom a Synom. Od tejto svätožiar sa svetlo rozdeľuje na tri lúče, čo znázorňuje, že každý Boží skutok je dielom troch Božských Osôb. Ikona presne vyjadruje to, čo spievame v tropári sviatku: "Pane, pri tvojom krste v Jordáne..." (Pozri tropár sviatku). Synovo telo je vysvetlením, prečo Boh odhalil tajomstvo svojej prirodzenosti: v tejto nahote ľudského tela chápeme, že Syn sa zriekol všetkej svojej dôstojnosti, stal sa človekom, aby zachránil svojich bratov. Preto Bohozjavenie nemožno oddeliť od Vykúpenia. Vykúpenie i Bohozjavenie sú tým istým zjavením sa božskej Lásky. Podľa evanjelia od Jána nadobúda krst v Jordáne aj ďalší význam: stáva sa sviatkom svetla. Slovo "bolo prave svetlo, ktoré osvecuje každého človeka..." (Jn1,9). Tí, ktorí boli v tóni smrti" spoznali toho, ktorý bol "svetlom sveta". Toto svetlo osvecuje noc nášho rozumu a oslobodzuje našu dušu od tiaže hmoty. "Kedysi ste boli tmou, ale teraz ste svetlom v Pánovi (Ef 5,8-9).

Posvätenie celého sveta - Keď sa ako blesk zjavila pravá Božia prirodzenosť a tajomstvo jeho Lásky, všetko stvorenie premkla radosť i strach. Radosť, lebo cítili blízkosť a dotyk Boha a strach, lebo si uvedomili vlastnú nehodnosť i svoje putá temnôt. Ján Krstiteľ a anjeli sa skláňajú, pričom sa trasú pred svojim Majstrom a vody zmenili svoj prirodzený tok. Téma vôd sa mnoho ráz vracia počas celých bohoslužieb. Na počiatku stvorenia sa Boh vznášal nad vodami, aby vytvoril Kozmos- súlad svojho stvorenia. Po páde Adama sa ich úloha stala dvojmyselnou. Dávajú plnosť a život, ale môžu sa zmeniť na povodeň. Nové stvorenie sa začalo vo chvíli, keď sa Svätá Trojica zjavila ľuďom, aby uskutočnila ich vykúpenie. Boh sa nanovo obracia k tomuto živlu, dotýka sa ho božským telom, akoby ho chcel očistiť a urobiť ho nástrojom spásy. Ikona vyjadruje túto myšlienku predstavením víriacich sa vôd a skrze alegóriu mora a Jordánu. Vody sa odvracajú a ukazujú svoj strach alebo sa podrobujú Božiemu Synovi. Niekedy vidno draka, ktorý uteká pod skaly brehu: posvätenie sveta sa začína Kristovým víťazstvom nad silami temnôt. Na iných ikonách je vidieť už symbol krstu kresťanov: ryby vo vode sa obracajú ku Kristovi, akoby zobrazovali pokrstených. A naozaj touto sviatosťou získali podobnosť s tým, ktorého v katakombách znázorňovali symbolom ryby. Náš pohľad sa opäť obracia ku Kristovi. "Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zaľúbenie" - tento slávnostný výrok Otca nie je iba prejavom priazne, ale vyjadruje jeho vôľu dať ľudstvu Spasiteľa. Grécky text totiž hovorí: "do ktorého som vložil svoj láskavý úmysel" Láskavý úmysel je odveká Božia vôľa viesť ľudí do svojho Otcovstva: "Veď v ňom si nás ešte pre tvorením sveta

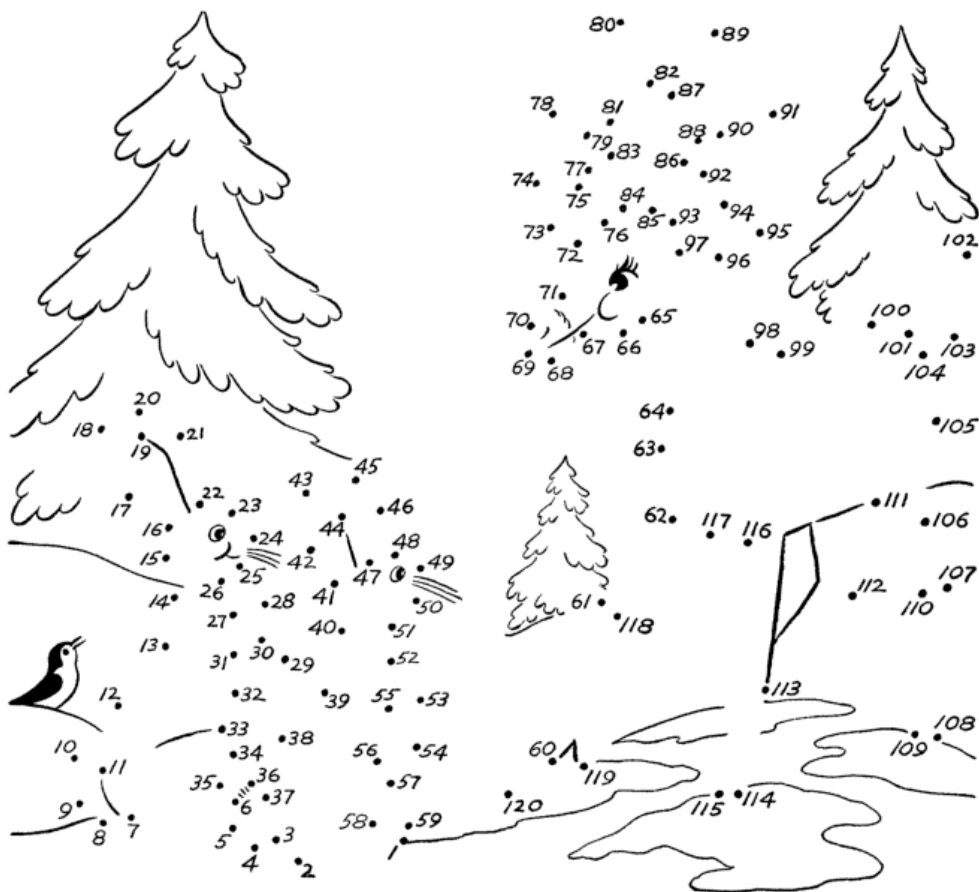
vyvolil...m, aby sme sa skrze Ježiša Krista stali jeho adoptívnymi synmi" (Ef 1,4-5). A ani po narušení pôvodného stavu nemôže Boh zaprieť sám seba. Boh je Láska, Dobro nemôže ustúpiť zlu. Jeho Syn preto musí prijať ľudskú prirodzenosť, ktorá sa stala temnotou. Musí sa stať Božím Baránkom, ktorý sníma hriech sveta." (Jn 1,29). (Spracované podľa SENDLER, E.: Tajomstvá Krista - Ikony veľkých Pánových sviatkov2008, s. 115-122.)

o. Patrik (kaplán)

farské oznamy

- ❖ v pondelok 7. januára 2013 o 10.00 hodine v Katedrálnom chráme sv. Jána Krstiteľa v Prešove bude slávená archijerejská svätá liturgia v prítomnosti celej Rady hierarchov, na ktorej sa oficiálne začne naše metropolitné zhromaždenie. Srdečne vás na túto slávnosť pozývame. Kánony CCEO hovoria, že každý veriaci má právo predložiť arcibiskupovi otázky, ktorý potom vyberie tie, ktoré sa budú prerokovávať na archieparchiálnom zhromaždení. Vaše otázky a témy môžete vhadzovať do konca januára do označenej škatule v našom farskom chráme. **Tieto otázky a témy musia byť podpísané!!!**
- ❖ vzadu na stolíku budú prihlášky k 1. sv. prijímaniu v našej farnosti. Prosíme rodičov týchto detí, ktorí v tomto roku chcú prijať tieto sviatosti, aby ich vypísané priniesli na farský úrad. Dátum prvého stretnutie sa spresní.
- ❖ ďakujeme všetkým, ktorí sa zapojili do vianočného programu našej farnosti od najmenších po najstarších, aj tým, ktorí nás podporili svojou účasťou i darmi na Dobrú novinu, pomáhajúcu africkým krajinám. Na Dobrú novinu sa vyzbieralo 180€. Srdečne Pán Boh zaplať!
- ❖ v piatok 11.1. o 17.40 Moleben k bl. Hopkovi.
- ❖ vo štvrtok 17.1. o 17:40 Moleben k bl. P.P. Gojdičovi.
- ❖ cez víkend od 25.-27.1. sa uskutoční tematický víkend pre deti a mládež prešovského protoprebyteriátu. Prihlásiť sa môžete na FÚ. Cena pre členov CVČ je 9 €, pre nečlenov je 15 €, nad 18 rokov 23,70 €.
- ❖ - Oznamujeme Vám, že zápis detí do CZŠ bude od 15.1.2013 do 21.1.2013 v čase o 13:30 - 17:00 hod. v priestoroch CZŠ.

Zábavné okienko

Prevzaté, spracoval DS

Príde kamarát ku kamarátovi a pýta sa ho:

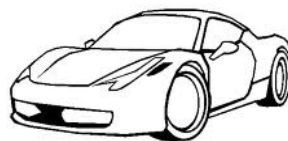
„Čo si dostal na Vianoce?“

„Pod', ukážem Ti.“

Idú k oknu a hovorí: „Vidíš to červené Ferrari?“

„No tak to je pekný darček...“

„Tak takej istej farby som dostal tepláky...“

Vydáva: Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Kríža,
Prešov Sekčov, Ul. Martina Benku 7, 08001 Prešov

Internet: www.grkat-sekcov.sk

e-mail: presov.sekcov@grkatpo.sk

Tel: 051/7725540

Tlač: A-print, s.r.o., Reimanova 9, Prešov

Len pre vnútornú potrebu

Dobrovoľný príspevok: 0,10€

Neprešlo jazykovou úpravou